

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Humanistyczny

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk Historycznych

Cultures et sociétés d'Europe orientale, balkanique et médiane

Konferencja międzynarodowa

Migracja, pamięć, trauma:

napięcia społeczne i kulturowe w ujęciu multidyscyplinarnym

12-13 czerwca 2025

Call for Papers

Podróż wpisana jest w ludzkie życie: wymuszona sytuacją ekonomiczną, napięciami geopolitycznymi lub zmianami klimatycznymi, czasem motywowana chęcią rozwoju lub ciekawością świata. Niezależnie od motywów przemieszczania się jednostek czy całych grup społecznych stanowią świadectwo epoki oraz ludzkiej kondycji, która ma swoje źródło w określonym i charakterystycznym momencie politycznym, historycznym, socjologicznym czy kulturowym. Celem międzynarodowej konferencji *Migracja, pamięć, trauma: Napięcia społeczne i kulturowe w ujęciu multidyscyplinarnym* jest skupienie się na znaczeniach, jakie niosą ze sobą ludzkie podróże, prześledzenie rozwoju migracji oraz towarzyszącej jej problematyki, obecnej w literaturze, sztuce i mediach, dyskursach artystycznych, społecznych i politycznych. Podstawowe napięcia związane z migracją wiążą się z kwestiami tożsamości i pamięci (lub niepamięci), nostalgii i tęsknoty, nadziei i rozczarowania. Doświadczenie migracji często odsłania traumatyczne wymiary ludzkiej egzystencji w ujęciu indywidualnym i zbiorowym.

Organizatorzy dążą do tego, aby w ramach konferencji pokazać szeroki wachlarz perspektyw badawczych w ujęciu multidyscyplinarnym i interdyscyplinarnym. Interesują nas takie dziedziny jak historia, antropologia, kulturoznawstwo, medioznawstwo i nauki społeczne. Interesują nas nowe metodologie i dyscypliny, idiosenktyczne podejście do zagadnień migracji, pamięci i traumy, prezentowane przez studia nad pamięcią (*memory studies*) i traumą (*trauma studies*), widomontologia (*hauntology*), psychologia i socjologia nostalgii, badania nad kryzysami i studia nad Holocaustem, a także ujęcia migracji jako

kulturotwórczego działania społecznego. Zależy nam, aby konferencja stała się przestrzenią dialogu o globalnych wymiarach migracji, pamięci i traumy między młodymi naukowcami.

Dla ukazania multi- i interdyscyplinarnego podejścia wobec tematu migracji, pamięci i traumy wyodrębniliśmy cztery główne bloki badawcze:

- 1) **Medialny** – panel skupiający się na współczesnym krajobrazie medialnym i kształtowaniu w jego ramach obrazów migracji, pamięci i traumy czy też zbiorowej (społecznej) i indywidualnej świadomości na temat tych praktyk i zjawisk. Pod pojęciem medium rozumiemy platformy społecznościowe oraz powszechne przekazy technicznie zapośredniczone w ramach kultury masowej i popularnej. W obszarze tego bloku mieszczą się więc analizy migracji, pamięci i traumy jako tematów tekstów kultury masowej i popularnej (np. w filmach, literaturze, muzyce, grach itp.), funkcjonowanie dyskursu migracji w globalnych mediach informacyjnych i społecznościowych, medialne archiwa pamięci, media jako nośniki pamięci, zaginione media, praktyki dokumentalne i narracje upamiętniania obecne w mediach, media w sytuacjach traumatycznych i kryzysowych, migracja danych.
- 2) **Historyczno-socjologiczny** – panel skupia się na interdyscyplinarnych badaniach nad pamięcią migracyjną oraz związanym z nią doświadczeniem z perspektywy historycznej, historiograficznej, archiwistycznej i społecznej. Mieszczą się w nim zarówno zagadnienia remigracji, powstawania diaspor, reinterpretacji doświadczeń migracyjnych, zarówno w ich kontekście historycznym, jak i we współczesnej świadomości zbiorowej oraz badania kontekstów i doświadczeń migracji kobiet, między innymi pochyłając się nad przemianami roli społecznej oraz emancypacji. Ważnym elementem dyskusji będzie także analiza procesów utrwalania i przekazywania doświadczenia migracji i jej dziedzictwa w kontekście kulturowo-społecznym oraz współczesny odbiór emigracyjnego dziedzictwa. Szczególnie istotnym zagadnieniem jest tu rola pamięci kulturowej w literaturze i edukacji, a także mechanizmy adaptacyjne, integracyjne i marginalizacyjne, które kształtują społeczności migracyjne w ich nowych środowiskach. Dyskusja uwzględni również metodologiczne wyzwania badań nad migracją, takie jak wykorzystanie źródeł archiwalnych, pamiętnikarskich oraz narzędzi cyfrowych, takich, jak stylometria w analizie pamięci i tożsamości.
- 3) **Antropologiczno-kulturowy** – panel ten przeznaczony jest dla tematyki o zakresie migracji, pamięci i traumy w obszarze badań archeologicznych, antropologicznych, etnograficznych i kulturowych w ujęciu historycznym. W tej części poruszone zostaną tematy związane z badaniami napięć społecznych w społeczeństwach dawnych i ich wpływu na współczesność. Proponowane są tematy z zakresu archeologii środowiskowej, antropologii fizycznej oraz etnoarcheologii: wędrówki ludów, wpływ stresorów, ich ślady w ludzkich szczątkach, badanie traumy w ujęciu historycznym, holokaust i jego efekty w współczesnych ludziach i grupach ludzkich, traumy pokoleniowe i ich wpływ na współczesność, zachowanie dziedzictwa kulturowego, klęski żywiołowe w przeszłości i wpływ na teraźniejszość, dawne konflikty zbrojne i ich wpływ na obecne życie kulturowo-społeczne.
- 4) **Estetyczny** – panel ten przeznaczony jest dla analiz sztuk audiowizualnych (np. ikonografii, rzeźby, sztuk performatywnych, architektury, muzyki) tematyzujących

problemy migracyjne (np. uchodźcze, zarobkowe), traumę i pamięć. Ciekawi nas język traumy, czyli przekształcenie zjawiska traumy na język ekspresji twórczej oraz estetyczne wymiary budowania, odzyskiwania i wyrażania pamięci, migracja, pamięć i trauma jako narzędzia i tematy ekspresji artystycznej, wpływ traumy i pamięci na twórcę, dzieło i odbiorcę, narracje (auto)biograficzne, trauma/migracja/pamięć jako motyw w sztuce, migracja sztuki i artystów i związana z tym problematyka.

Podany przykłady nie wyczerpują zakresu tematycznego konferencji. Organizatorzy pozostają otwarci na propozycje ze strony uczestników.

Abstrakty (maks. 200 słów, w języku polskim lub angielskim), wraz z afiliacją, krótką **notą biograficzną**, informacją, w którym **bloku tematycznym** zgłasza się wystąpienie i deklaracją co do **formy udziału** w konferencji (fizycznie/online) prosimy przesłać do **13.04.2025** na adres mailowy mptkonferencja@gmail.com.

Przewidywana długość wystąpienia to 20 minut. Prelegenci zostaną poinformowani o zakwalifikowaniu się na konferencję do **końca kwietnia 2025 roku**.

Konferencja będzie miała tryb hybrydowy przy użyciu platformy Zoom. Referaty mogą być prezentowane w języku polskim lub angielskim.

Opłata konferencyjna wynosi **300 zł (w cenie poczęstunek, uroczysta kolacja oraz materiały promocyjne)** i nie pokrywa kosztów dojazdu oraz zakwaterowania. W razie problemów, sekretarze konferencji pomogą ze znalezieniem zakwaterowania. Przewidujemy możliwość publikacji referatów pokonferencyjnych.

Organizator konferencji:

Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Sekretarze konferencji:

Sandra Paczkowska, Justyna Urbańczyk

adresy email: spaczkowska@gmail.com, justine.urbanczyk@icloud.com

tel. kontaktowy: +48 571876690, +33 695650975

Komitet naukowy:

prof. dr hab Dariusz Brzostek

prof. dr hab. Adam Grzeliński

prof. dr hab. Stanisław Roszak

dr hab. Adam Kola, prof. UMK

dr hab. Rafał Moczkoan, prof. UMK (opiekun konferencji)

Partner główny wydarzenia

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
Piotr Ciałbecki

Partnerem głównym wydarzenia jest
Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

